

Na osnovu članova 22. i 24. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Ivan Cvejić, Petar Jeremić, Stojan Marković, Zoran Ivošević, Zlatko Čobović, Vlado Mareš, Tamara Skrozza, Božo Prelević i Marija Kordić na sednici održanoj 28.4. 2015. godine, jednoglasno donosi

ODLUKU

Tekstom "Užas u Smederevu: Rom obljubio devojčicu", objavljenim 17.marta 2015. u štampanom i 18.marta 2015. godine u onlajn izdanju, dnevni list "Večernje novosti"

1. prekršio je tačku 1. Odeljka IV (Odgovornost novinara) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da se suprotstavi svima koji krše ljudska prava ili se zalažu za bilo koju vrstu diskriminacije, govor mržnje i podsticanje nasilja,

2. prekršio je i tačku 4 Odeljka V (Novinarska pažnja) po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i treba da učini sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.

Nalaže se dnevnom listu "Večernje novosti" da ovu odluku Komisije objavi u najkasnije u trećem broju od dana dostavljanja odluke, odnosno u roku od sedam dana u onlajn izdanju.

OBRAZLOŽENJE

Žalbu Savetu za štampu podnela je organizacija "Praxis" smatrajući da je Kodeks novinara prekršen time što je u tekstu naglašena nacionalna pripadnost osumnjičenog za krivično delo, iako to nije u neposrednoj vezi sa prirodom i vrstom krivičnog dela. Podnosilac žalbe je naveo i da je povređena i odredba Kodeksa koja se odnosi na pretpostavku nevinosti. "Kada se prilikom izveštavanja medija ne poštuje pretpostavka nevinosti i kada se izričito navodi nacionalna pripadnost osumnjičenog, bitno se utiče na njegov položaj, ali i na položaj zajednice kojoj pripada. Ovakvo izveštavanje medija daje opravdanje pojedincima ili grupama da svoje diskriminatorne aktivnosti intenziviraju, daju legitimitet daljem diskriminatornom postupanju i sve učinjeno prema licima romske nacionalnosti postaje prihvatljivo većinskom stanovništvu upravo zato što je 'Rom obljubio devojčicu'", navodi se, između ostalog, u žalbi.

Autorka teksta navela je u odgovoru na žalbu da namera nije bila da se istakne nacionalnost, niti da posledica bude netrpeljivost ili mržnja prema osumnjičenom, čije ime nije ni navedeno u tekstu, pa se ne može očekivati da će tekst negativno uticati na njegov položaj. "Takođe, u tekstu se ne potencira nacionalnost, ona se samo napominje, niti se dovodi ni na jedan način u uzročno posledičnu vezu sa moguće učinjenim krivičnim delom nad maloletnom osobom", ističe se u odgovoru i dodaje da se ovaj događaj ni na koji način ne povezuje sa pripadnicima romske manjine, niti se ona pominje.

Članovi Komisije ukazali su na to da je u smernicama Kodeksa novinara Srbije jasno navedeno da se u izveštajima o krivičnim delima, nacionalna, rasna, verska, ideološka i politička pripadnost, kao i seksualno opredeljenje, socijalni i bračni status osumnjičenih lica ili žrtava, pominju samo kada je to u neposrednoj vezi sa prirodom počinjenog krivičnog dela. U ovom slučaju, i prema tvrdnjama same novinarke, nacionalna pripadnost mogućeg počinioca krivičnog dela nije ni u kakvoj vezi sa prirodom tog dela, te upravo zbog toga i nije bilo razloga da se uopšte „napominje“ da je reč o Romu.

Komisija veruje da autorka teksta, kako tvrdi, nije imala nameru da uvredi ili diskriminiše osumnjičenog ili zajednicu kojoj pripada, ali je, bez obzira na to, zaključila da su povređene odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu diskriminacije.

O tome da li je tekstom prekršena pretpostavka nevinosti Komisija se nije izjašnjavala, jer podnosilac žalbe nije dostavio saglasnost osobe na koju se tekst odnosi.

Beograd, 28.4.2015.

Predsedavajući

Ivan Cvejić